

Ministerstvo pro místní rozvoj Odbor řízení a koordinace NSRR

Situace v čerpání evropských fondů

Podklad pro 112. Plenární schůzi RHSD ČR

ČERVEN 2014

Úvod

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR – Národní orgán pro koordinaci (MMR-NOK) pravidelně sleduje a vyhodnocuje stav čerpání.

Z předběžných odhadů řídicích orgánů a analýz MMR-NOK vyplývá, že v roce 2014 budou mít problémy s naplněním limitu čerpání vůči Evropské komisi především **OP Životní prostředí, OP Výzkum a vývoj pro inovace, Integrovaný operační program, OP Technická pomoc, ROP Severozápad a OP Praha Adaptabilita**. Riziková je i situace u OP Praha Konkurenceschopnost a OP Lidské zdroje a zaměstnanost.

MMR-NOK nadále pokračuje v koordinačních aktivitách za účelem zajištění efektivního čerpání finančních prostředků z fondů EU. Operační programy, kde existuje zvýšené riziko nenaplnění limitu čerpání, resp. ztráty části alokace z fondů EU, jsou předmětem užší spolupráce mezi MMR-NOK a řídicími orgány těchto programů.

Tento dokument byl vypracován za účelem informování o aktuálním stavu čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti (SF / FS) v programovém období 2007–2013, zejména ve vazbě na plnění pravidla n+2 na konci roku 2014

Aktuální vývoj nevyčerpání v roce 2014, aktualizace predikcí a vyhodnocení krizových plánů

V únorových predikcích řídicí orgány avizovaly, že se v letošním roce nevyčerpá cca 21,6 mld. Kč.

V reakci na predikce byly vytvořeny krizové plány pro operační programy, které jsou od února ve větší míře plněny. V některých případech jsou opatření plněna po termínech, a to z důvodu složitosti řešené problematiky, kdy se objevují nové skutečnosti bránící rychlému vyřešení situace. V průběhu prvního pololetí 2014 u některých operačních programů odhadované částky nevyčerpání narůstaly. Odhad nevyčerpání se v průběhu první poloviny roku zvyšoval u Integrovaného operačního programu, ROP Severozápad nebo OP Praha Adaptabilita. V červnu 2014 pak nově zvýšil odhad nevyčerpání i OP Praha Konkurenceschopnost. Na druhou stranu jsou i operační programy, u kterých se původní výše nevyčerpání snižuje (např. OP Technická pomoc).

Aktuálně probíhá aktualizace únorových odhadů nevyčerpání prostředků na konci roku 2014. **Dle předběžných výsledků lze v souhrnu za všechny programy avizovat nedočerpání za letošní rok v rozmezí od 18,6 – 24,4 mld. Kč¹.** Pokud se odhady řídicích orgánů potvrdí, nedojde na konci letošního roku k výraznému zhoršení čerpání v porovnání s odhadem z února 2014. Z prvotního šetření vyplývá, že krizové plány zatím nepřispěly k cíli snížení nevyčerpání evropských prostředků na konci letošního roku na plánovaných 12 mld. Kč, ale na rozdíl od předchozích let i díky krizovým plánům nedochází k výraznému prohlubování odhadovaného nevyčerpání prostředků.

Aby se aktuální předběžné odhady podařilo naplnit, a nedočerpání se spíše snižovalo, jsou přijímána další opatření, která spolu s již realizovanými kroky mají potenciál přispět k lepšímu výsledku na konci roku. Protože stále trvá lednový cíl snížení nedočerpání, navazují české úřady s dalšími nástroji, např. změnou vykazování způsobilých výdajů vůči Evropské komisi (EK) nebo naplánování mimořádné certifikace na konci roku 2014.

Intervence České národní banky

Intervencí České národní banky (ČNB) v listopadu 2013 došlo ke skokovému oslabení koruny vůči euru z 25,742 Kč/EUR na 27,350 Kč/EUR. Vzhledem k tomu, že alokace řídicích orgánů je stanovena v eurech a intervencí ČNB se došlo ke konci programového období, měly řídicí orgány omezený čas na účinnou reakci (zejména ty orgány, které realizují komplexní a na čas náročné projekty). U rizikových operačních programů, které se již před intervencí ČNB potýkaly s rizikem nesplnění závazku vůči EK na konci roku 2014, se navýšení alokace promítlo do výše nevyužitých prostředků, která je pro tento rok odhadována řídicími orgány v rozmezí od 18,6 – 24,4 mld. Kč (viz výše). **Pokud by tedy k intervenci ČNB nedošlo, podle předběžných odhadů MMR-NOK a Ministerstva financí – Platebního a certifikačního orgánu (MF-PCO) by mohla být výše nevyčerpání na konci roku 2014 nižší o 11,7 – 12,7 mld. Kč. Je však potřeba dodat, že intervence ČNB měla i pozitivní vliv na ty programy, které dokázaly tuto příležitost využít, a podpořily více projektů.**

Jednání náměstků k rizikovým operačním programům

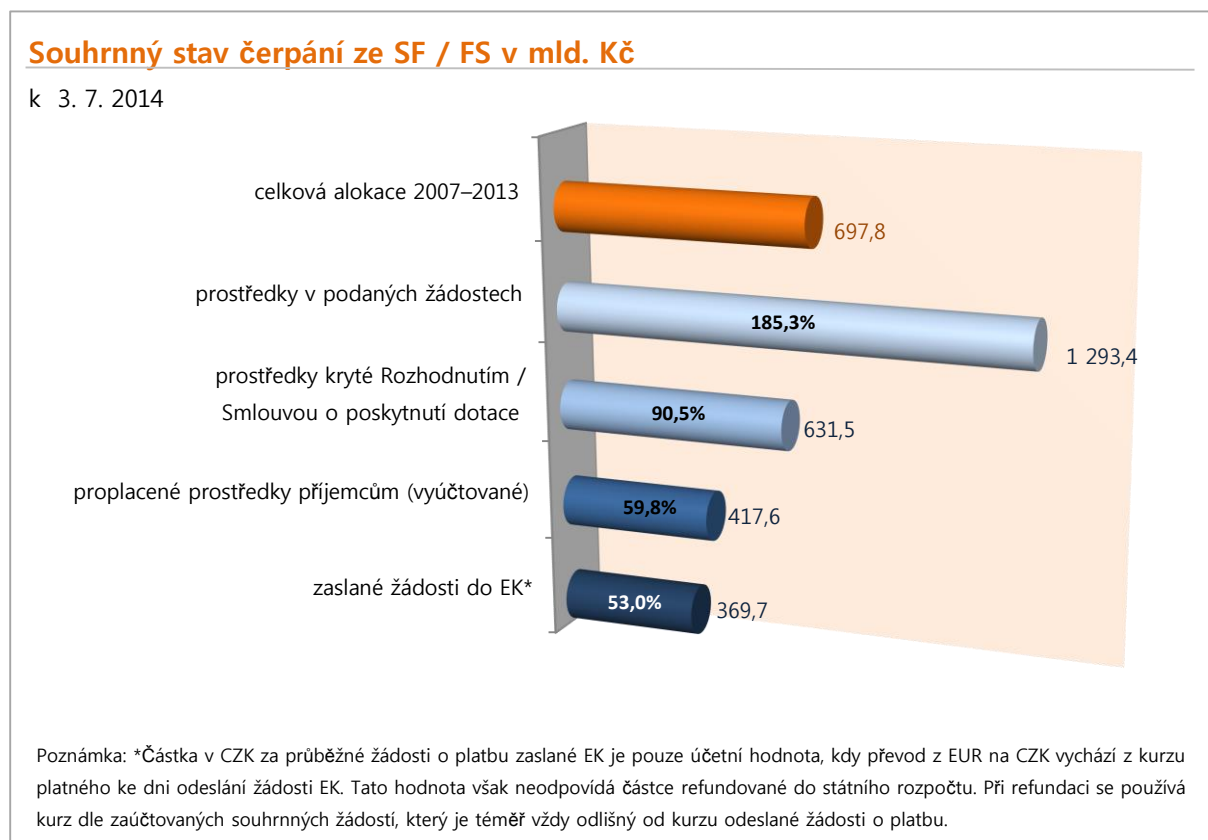
V červenci 2014 probíhala jednání 1. náměstků ministryně pro místní rozvoj k situaci ve vysoce rizikových operačních programech a v OP Doprava. Na těchto schůzkách se za účasti řídicích orgánů a zástupců Ministerstva financí ČR (MF-PCO a Auditního orgánu) hledají další možnosti ke zlepšení čerpání a jsou diskutovány strategie dočerpání programů a udržitelnosti projektů.

¹ V případě, že by nedošlo k naplnění opatření ke snížení nedočerpání, mohlo by dle pesimistických odhadů MMR-NOK nedočerpání pro rok 2014 dosáhnout výše až 33 mld. Kč.

1. Vývoj čerpání strukturálních fondů a Fondu soudržnosti

Následující graf zjednodušeně ukazuje, kolik prostředků bylo do konce června 2014 investováno do projektů financovaných z operačních programů 2007–2013 (EU podíl) a kolik prostředků si ČR vyžádala z rozpočtu EU zpět.

Graf č. 1 – Stav čerpání na úrovni NSRR (v mld. Kč) – EU podíl

Zdroj: MSC2007 k 3. 7. 2014, MF-PCO

V programovém období 2007–2013 se ČR nabízí z evropských fondů přibližně 697,8 mld. Kč. Od začátku období do 3. července 2014 byly **schváleny** v rámci operačních programů **projekty v celkové hodnotě 631,5 mld. Kč** (EU podíl). Řídící orgány k tomuto datu vydaly **více než 53 tis.** Rozhodnutí / Smluv o poskytnutí dotace. **Příjemci** dosud **obdrželi** od řídicích orgánů nebo zprostředkujících subjektů celkem **417,6 mld. Kč** (EU podíl), což je více než polovina (přesněji 59,8 %) celkové alokace. K 3. červenci 2014 **zažádalo MF-PCO EK** již o zhruba **369,7 mld. Kč** (EU podíl), tj. 53,0 % alokace.

2. Přehodnocení rizikovosti operačních programů – červenec 2014

V procesu řízení rizik MMR-NOK rozděluje operační programy podle kategorie na vysoce rizikové programy, středně rizikové programy a programy s nízkým rizikem. Vyhodnocení bylo provedeno na základě multikriteriálního hodnocení, do kterého vstupovaly různé faktory jako např. decommitment v roce 2014, stav administrativní kapacity, vyhodnocení plnění krizových plánů k 30. červnu 2014 nebo oblast auditů. Níže jsou uvedeny výsledky tohoto procesu.

Oproti lednovému hodnocení se celkový počet rizikových operačních programů nezměnil, pouze došlo k přesunu mezi kategoriemi. **OP Praha – Adaptabilita** byl nově zařazen do skupiny vysoce rizikových programů zejména z důvodu problematiky v oblasti administrativní kapacity, nevyčerpání v roce 2014, nedočerpání programu a neobnovení plateb z EK. Naopak z vysoce rizikových programů byl **OP Technická pomoc** přeřazen do skupiny středně rizikových programů zejména z důvodu poklesu nevyčerpání v roce 2014, nejspolehlivějšího plnění predikcí či nízkého rizika v oblasti auditů. Ze skupiny operačních programů s nízkým rizikem byl mezi středně rizikové programy přesunut **OP Lidské zdroje a zaměstnanost** hlavně z důvodu možného rizika nevyčerpání prostředků v roce 2014, kterému napovídá také neplnění predikcí čerpání a téměř nulové finanční rezervy pro případ neplnění predikcí. Mezi programy s nízkým rizikem se naopak dostal **ROP Střední Morava**, a to zejména kvůli snížení rizika nevyčerpání prostředků v letošním roce, dobrým výsledkům v oblasti administrativní kapacity a nízkému riziku nedočerpání alokace. Ostatní operační programy byly zařazeny do stejné kategorie rizikovosti jako v lednovém hodnocení (viz obrázek č. 1).

Nadále přetrvávají problémy u vysoce rizikových programů. U OP Životní prostředí se sice podařilo vyřešit některé dlouhotrvající problémy, nicméně efekt na čerpání v roce 2014 nebude příliš znatelný. Rizika přetrvávají také u Integrovaného operačního programu, zejména se nedaří urychlit realizaci u projektů organizačních složek státu. I přes všechny aktivity se dosud nepodařilo snížit rizika u OP Výzkum a vývoj pro inovace, kde je navíc nutné klást důraz na udržitelnost projektů. Rizika u ROP Severozápad se kvůli dlouhodobému pozastavení programu a některých jeho činnostech nepodařilo zcela eliminovat. Více informací k jednotlivým operačním programům, resp. informace o plnění krizových plánů je uvedena v kapitole 6.

Obrázek č. 1 – Rizikovost operačních programů „semafor“ k 30. červnu 2014

Zdroj: MMR-NOK, červenec 2014

Pozn.: V rámci jednotlivých kategorií seřazeno dle rizikovosti OP.

3. Stav plnění pravidla n+2 v roce 2014 na úrovni operačních programů

Na konci roku 2014 budou řídicí orgány opět konfrontovány s plněním pravidla n+2 pro alokaci roku 2012 navýšenou o 1/6 alokace 2007. V procentním vyjádření musí být EK vykázány výdaje přibližně ve výši **83 % z celkové alokace operačního programu na období 2007–2013**. Těto hodnoty mohou řídicí orgány dosáhnout i s využitím předběžných plateb, příp. ročních závazků velkých projektů předložených EK ke schválení. Aktuální stav plnění pravidla n+2 za jednotlivé operační programy je uveden v tabulce č. 1. **Limit čerpání pro rok 2014 aktuálně splňuje pouze Řídicí orgán OP Doprava.**

Tabulka č. 1 – Plnění pravidla n+2 k 30. červnu 2014 (EU podíl)

OP	Limit čerpání 2014 (příp. ponížený o nevyčerpání v roce 2013, bez aplikace čl. 95 a 96)	Vyčerpáno z limitu čerpání pro rok 2014 ¹		Potřebný objem plateb pro plnění pravidla n+2 v roce 2014	
		mil. EUR	mil. EUR	%	mil. EUR
-	a	b	c = b / a * 100	d = a - b	e = d * 27,459
OP D (ERDF)	987,3	1 406,2	100,0%	0,0	0,0
OP D (FS)	3 763,3	4 276,6	100,0%	0,0	0,0
OP D celkem Řídicí orgán: MD	4 750,6	5 682,8	100,0%	0,0	0,0
OP ŽP (ERDF)	470,1	345,8	73,6%	124,3	3 413,2
OP ŽP (FS)	3 250,7	2 509,3	77,2%	741,4	20 358,1
OP ŽP celkem Řídicí orgán: MŽP	3 720,8	2 855,1	76,7%	865,7	23 771,3
OP PI Řídicí orgán: MPO	2 539,7	2 287,8	90,1%	251,9	6 916,9
OP LZZ (cíl 1)	1 522,6	1 188,0	78,0%	334,6	9 187,8
OP LZZ (cíl 2)	15,4	12,4	80,5%	3,0	82,4
OP LZZ celkem Řídicí orgán: MPSV	1 538,0	1 200,4	78,0%	337,6	9 270,2
OP VaVpl Řídicí orgán: MŠMT	1 692,3	936,2	55,3%	756,1	20 761,7
IOP (cíl 1)	1 280,9	1 036,7	80,9%	244,2	6 705,5
IOP (cíl 2)	22,1	17,1	77,4%	5,0	137,3
IOP celkem Řídicí orgán: MMR	1 303,0	1 053,8	80,9%	249,2	6 842,8
OP VK (cíl 1)	1 341,4	1 107,3	82,5%	234,1	6 428,2
OP VK (cíl 2)	7,5	7,3	97,3%	0,2	5,5
OP VK celkem Řídicí orgán: MŠMT	1 348,9	1 114,6	82,6%	234,3	6 433,6
OP TP (cíl 1)	146,9	103,9	70,7%	43,0	1 180,7
OP TP (cíl 2)	2,4	1,7	70,8%	0,7	19,2
OP TP celkem Řídicí orgán: MMR	149,3	105,6	70,7%	43,7	1 200,0
ROP SZ Řídicí orgán: Regionální rada SZ	622,3	500,9	80,5%	121,4	3 333,5
ROP MS Řídicí orgán: Regionální rada MS	597,5	514,2	86,1%	83,3	2 287,3
ROP JV Řídicí orgán: Regionální rada JV	587,7	562,1	95,6%	25,6	703,0
ROP SM Řídicí orgán: Regionální rada SM	548,5	464,3	84,6%	84,2	2 312,0
ROP SV Řídicí orgán: Regionální rada SV	547,7	518,1	94,6%	29,6	812,8
ROP JZ Řídicí orgán: Regionální rada JZ	517,0	434,6	84,1%	82,4	2 262,6
ROP SČ Řídicí orgán: Regionální rada SČ	466,5	415,5	89,1%	51,0	1 400,4
OP PK Řídicí orgán: Hlavní město Praha	198,2	173,7	87,6%	24,5	672,7
OP PA Řídicí orgán: Hlavní město Praha	93,4	75,1	80,4%	18,3	502,5
NSRR	21 221,4	18 894,8	84,6%	3 258,8	89 483,4

Poznámka:

1 Sloupec b zahrnuje předběžné platby z EK, žádosti o platby z / do EK k 30. 6. 2014, případně roční závazky velkých projektů u relevantních OP. Při procentuálním vyjádření kolik prostředků zbývá vyčerpat za NSRR celkem nejsou vzaty v úvahu hodnoty přesahující limit čerpání v roce 2014 u jednotlivých OP.

Měnový kurz (červenec 2014): 1 EUR = 27,459 CZK; Zdroj: MSC2007, řídicí orgány OP

4. Plnění finančních milníků pro rok 2014

Pro průběžnou kontrolu nevyčerpání prostředků a eliminaci tohoto rizika byly sestaveny finanční milníky, ve kterých je měsíčně sledováno plnění predikcí proplacených prostředků a prostředků v souhrnných žádostech o platbu. Největší nárůst je očekáván ve druhé polovině roku 2014 (viz grafy níže).

4.1. Plnění finančních milníků – PROPLACENÉ PROSTŘEDKY

V červnu 2014 bylo oproti odhadům řídicích orgánů **proplaceno příjemcům o 5,7 mld. Kč méně, než bylo predikováno²**. Aktuální stav proplacených prostředků příjemcům je nižší **o 6,5 mld. Kč, než je červnový cíl pro snížení nevyčerpání³**.

Neplnění predikcí kumulativně od začátku roku 2014 evidujeme u většiny operačních programů.

Plnění milníků u operačních programů, které odhadují nevyčerpání v roce 2014

Neplnění predikcí a stanovených milníků má zásadní dopad u těch operačních programů, které odhadují nevyčerpání v roce 2014. Z těchto operačních programů kumulativně neplní predikce a **za očekávaným čerpáním zaostává OP Výzkum a vývoj pro inovace, ROP Severozápad, OP Praha Adaptabilita, Integrovaný operační program**. Aktuální neplnění predikcí a měnící se výše nevyčerpání na konci roku 2014 nově znázorňuje červená křivka (viz graf č. 3).

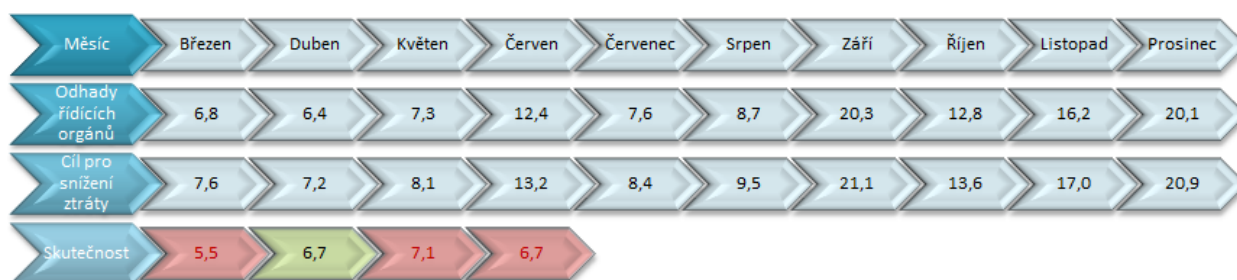
Plnění milníků ostatních operačních programů

Také další operační programy neproplátily tolik finančních prostředků, kolik odhadovaly. Jedná se o OP Doprava, OP Podnikání a inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost (oba cíle), OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, všechny regionální operační programy a OP Praha Konkurenceschopnost.

Z těchto operačních programů je nutné sledovat situaci především u **OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a OP Praha Konkurenceschopnost**, u kterých by dlouhodobé neplnění stanovených milníků mohlo vést vzhledem k nastaveným predikcím k decommitmentu na konci roku 2014.

Důvody neplnění predikcí jsou uvedeny v kapitole 5.

Graf č. 2 - Milníky proplacených prostředků (vyúčtované příjemcům) pro rok 2014 na úrovni NSRR v mld. Kč (EU podíl) – údaje za červen 2014

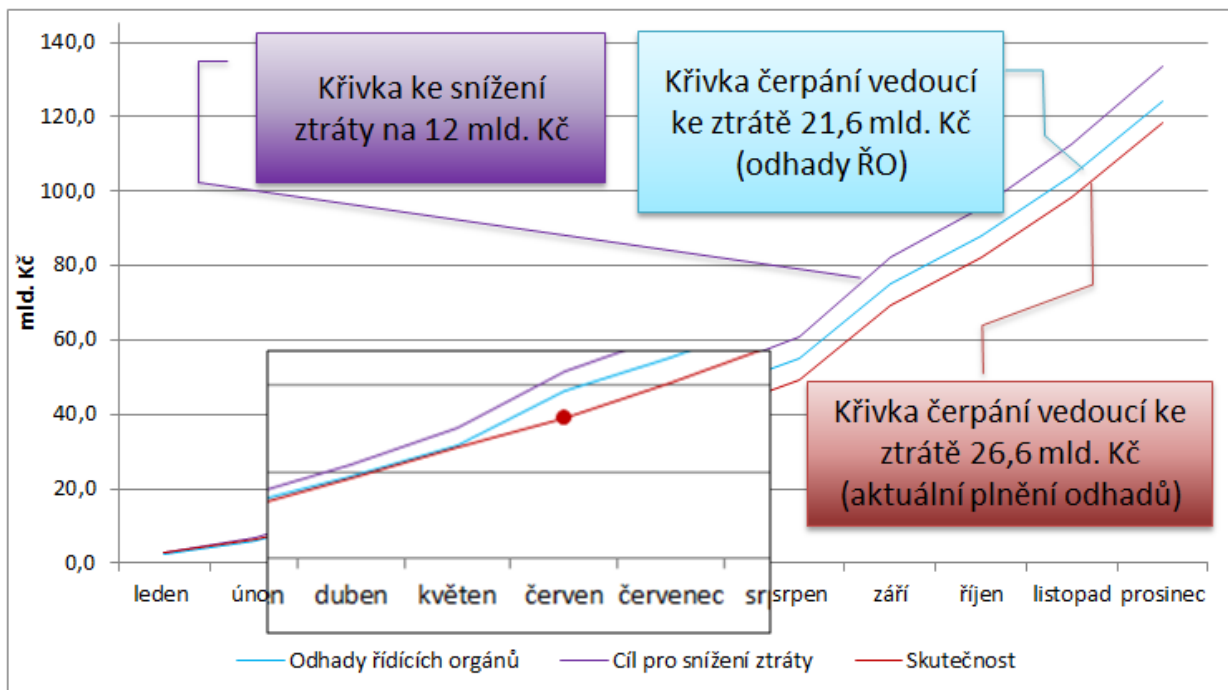

Zdroj: Řídicí orgány operačních programů, MMR-NOK

² Odhady řídicích orgánů zohledňují odhadovanou výši nedočerpání, predikce jsou tedy nastaveny na nižší hodnotu, než je nutné pro splnění limitu čerpání pro rok 2014. Predikce jsou od začátku roku 2014 souhrnně plněny na 71,0 %.

³ Kumulativně od počátku roku tedy došlo k neplnění predikcí o 6,9 mld. Kč, kumulativní rozdíl proti stanovenému cíli pro snížení nevyčerpání je pak 10,1 mld. Kč.

Graf č. 3 – Milníky proplacených prostředků (vyúčtované příjemcům) pro rok 2014 na úrovni NSRR v mld. Kč (EU podíl)

Zdroj: Řídící orgány operačních programů

4.2. Plnění finančních milníků – **PROSTŘEDKY PŘEDLOŽENÉ V SOUHRNNÝCH ŽÁDOSTECH**

V červnu 2014 bylo oproti odhadům řídicích orgánů předloženo v souhrnných žádostech o 5,3 mld. Kč méně, než bylo predikováno⁴. Aktuální stav prostředků předložených v souhrnných žádostech je nižší o 6,1 mld. Kč, než je červnový cíl pro snížení nevyčerpání⁵. Predikce od začátku roku 2014 nenaplnily téměř všechny operační programy.

Plnění milníků u operačních programů, které odhadují nevyčerpání v roce 2014

Neplnění predikcí a stanovených milníků má zásadní dopad u těch operačních programů, které odhadují nevyčerpání v roce 2014. Z těchto operačních programů kumulativně neplní predikce a za očekávaným čerpáním zaostává OP Životní prostředí (Fond soudržnosti), OP Výzkum a vývoj pro inovace, Integrovaný operační program v cíli 2, ROP Severozápad a OP Praha Adaptabilita. Aktuální neplnění predikcí a mění se výše nevyčerpání na konci roku 2014 nově znázorňuje červená křivka (viz graf č. 5).

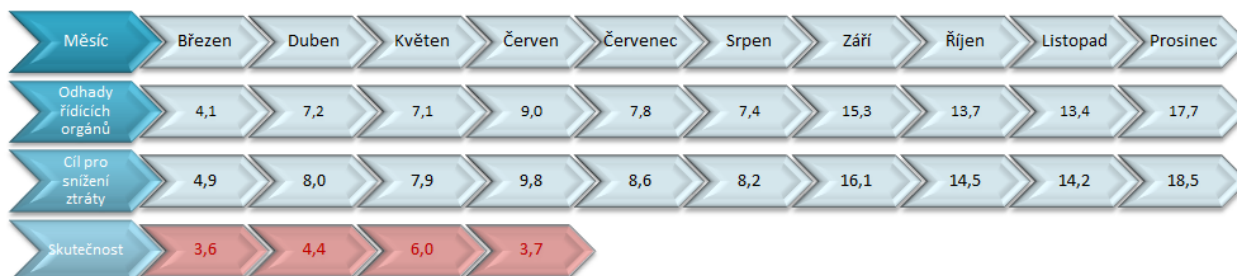
Plnění milníků ostatních operačních programů

Také další operační programy nepředložily v souhrnných žádostech tolik finančních prostředků, kolik odhadovaly. Jedná se o OP Doprava, OP Podnikání a inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny regionální operační programy a OP Praha Konkurenceschopnost.

Z těchto operačních programů je nutné sledovat situaci především u **OP Lidské zdroje a zaměstnanost** a **OP Praha Konkurenceschopnost**, u kterého by dlouhodobé neplnění stanovených milníků mohlo vést vzhledem k nastaveným predikcím k decommitmentu na konci roku 2014.

Důvody neplnění predikcí jsou uvedeny v kapitole 5.

Graf č. 4 - Milníky prostředků předložených v souhrnných žádostech pro rok 2014 na úrovni NSRR v mld. Kč (EU podíl) - údaje za červen 2014

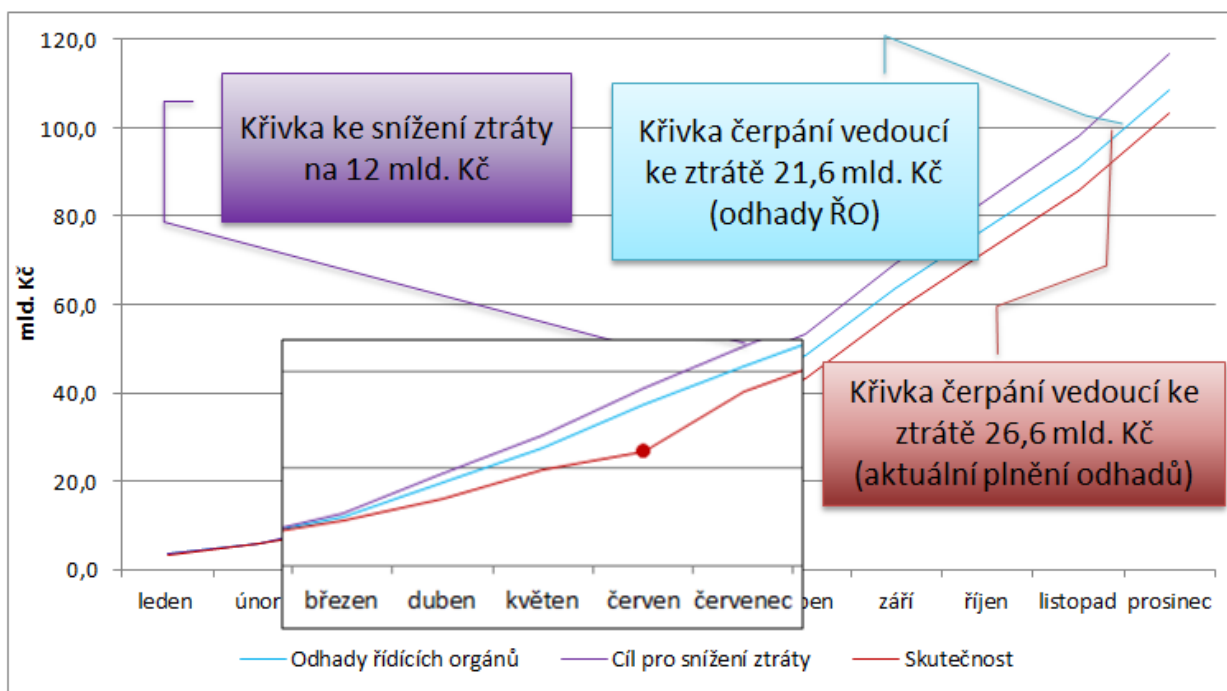
Zdroj: Řídicí orgány operačních programů, MMR-NOK

⁴ Odhady řídicích orgánů zohledňují odhadovanou výši nedočerpání, predikce jsou tedy nastaveny na nižší hodnotu, než je nutné pro splnění limitu čerpání pro rok 2014. Predikce jsou souhrnně plněny od ledna 2014 na 68,9 %.

⁵ Kumulativně od počátku roku tedy došlo k neplnění predikcí o 9,7 mld. Kč, kumulativní rozdíl proti stanovenému cíli pro snížení nevyčerpání je pak 12,9 mld. Kč.

Graf č. 5 – Milníky prostředků předložených v souhrnných žádostech pro rok 2014 na úrovni NSRR v mld. Kč (EU podíl)

Zdroj: Řídící orgány operačních programů

5. Neplnění predikcí na úrovni jednotlivých operačních programů

Tabulka č. 2 uvádí rozdíly v čerpání oproti predikovaným hodnotám u obou sledovaných stavů. Červeně jsou označeny ty operační programy, u kterých neplnění predikcí může vést ke zvýšení odhadovaného nevyčerpání v roce 2014⁶. U každého operačního programu jsou níže uvedeny příčiny, kterými řídicí orgán zdůvodňuje neplnění predikcí.

Predikce řídicích orgánů byly zpracovány v únoru 2014. Další aktualizace je plánována na červenec 2014. Předpokládáme, že u některých řídicích orgánů se budou odhady oproti odhadům z února 2014 i významně lišit s ohledem na vývoj aktuálních rizik.

Tabulka č. 2 – Plnění predikcí řídicích orgánů kumulativně od ledna do června 2014 (mil. Kč, EU podíl)

OP	Proplacené prostředky				Prostředky předložené v souhrnných žádostech				Dopad na plnění pravidla n+2 roku 2014
	Predikce	Skutečnost	Rozdíl	Plnění predikcí	Predikce	Skutečnost	Rozdíl	Plnění predikcí	
OP D	5 055,40	2 589,80	-2 465,61	51,2 %	2 595,18	873,31	-1 721,87	33,7 %	Limit čerpání pro rok 2014 splněn.
OP ŽP	3 172,49	4 337,06	1 164,57	136,7 %	2 812,06	2 225,35	-586,71	79,1 %	Neplnění predikcí povede ke zvýšení nevyčerpání v roce 2014.
OP PI	8 328,33	6 081,01	-2 247,32	73,0 %	6 139,01	4 227,78	-1 911,23	68,9 %	V predikcích rezerva téměř 7 mld. Kč nad limit.
OP LZZ	3 718,26	2 859,33	-858,93	76,9 %	2 786,27	1 994,52	-791,75	71,6 %	Neplnění predikcí povede k nevyčerpání v roce 2014.
OP VaVpl	4 851,97	4 249,68	-602,29	87,6 %	3 862,01	3 159,00	-703,02	81,8 %	Neplnění predikcí povede ke zvýšení nevyčerpání v roce 2014.
IOP	2 159,08	1 844,08	-314,99	85,4 %	1 397,14	1 555,19	158,05	111,3 %	Neplnění predikcí povede ke zvýšení nevyčerpání v roce 2014.
OP VK	4 159,10	3 927,14	-231,96	94,4 %	3 033,14	2 949,23	-83,91	97,2 %	Neplnění predikcí povede k nevyčerpání v roce 2014 v cíli 1.
OP TP	186,97	189,45	2,48	101,3 %	132,23	134,39	2,16	101,6 %	Neplnění predikcí povede ke zvýšení nevyčerpání v roce 2014.
ROP SZ	750,11	464,36	-285,75	61,9 %	658,89	322,11	-336,78	48,9 %	Neplnění predikcí povede ke zvýšení nevyčerpání v roce 2014.
ROP MS	1 053,26	481,63	-571,63	45,7 %	1 013,70	706,70	-307,00	69,7 %	V predikcích rezerva 830,5 mil. Kč nad limit.
ROP JV	911,33	616,70	-294,63	67,7 %	787,67	648,49	-139,17	82,3 %	V predikcích rezerva 1,3 mld. Kč nad limit.
ROP SM	1 092,12	517,14	-574,99	47,4 %	914,33	606,02	-308,31	66,3 %	V predikcích rezerva 1,6 mld. Kč nad limit.
ROP SV	814,48	577,72	-236,76	70,9 %	653,04	433,04	-220,00	66,3 %	V predikcích rezerva 2,6 mld. Kč nad limit.
ROP JZ	834,74	562,00	-272,73	67,3 %	1 443,60	1 062,94	-380,66	73,6 %	V predikcích rezerva 1,3 mld. Kč nad limit.

⁶ Operační programy, které již nyní předpokládají nevyčerpání, anebo operační programy, které mají v rámci predikcí nízkou rezervu pro splnění pravidla n+2.

OP	Proplacené prostředky				Prostředky předložené v souhrnných žádostech				Dopad na plnění pravidla n+2 roku 2014
ROP SČ	1 006,43	347,96	-658,46	34,6 %	719,62	466,46	-253,16	64,8 %	V predikcích rezerva 2,0 mld. Kč nad limit.
OP PK	349,22	127,56	-221,66	36,5 %	392,99	210,87	-182,13	53,7 %	V predikcích rezerva 281,2 mil. Kč nad limit.
OP PA	254,15	174,17	-79,98	68,5 %	328,19	0,00	-328,19	0,0 %	Neplnění predikcí povede ke zvýšení nevyčerpání v roce 2014.
NSRR	5 055,40	2 589,80	-2 465,61	51,2 %	2 595,18	873,31	-1 721,87	33,7 %	

Červeně jsou ve sloupci „OP“ označeny ty OP, u nichž neplnění predikcí znamená riziko navýšení nevyčerpání v roce 2014.
Měnový kurz (červenec 2014): 1 EUR = 27,459 CZK, Zdroj: MSC2007, řídicí orgány OP

5.1. Důvody neplnění predikcí u operačních programů, kde hrozí riziko nevyčerpání v roce 2014

OP Výzkum a vývoj pro inovace

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - ve 2. prioritní ose posuny ve schvalování závěrečných žádostí o platbu (žádosti budou schváleny po vyjasnění problematiky vydávání dodatků k rozhodnutím po ukončení realizace)
  - ve 3. prioritní ose zpoždění z důvodu náročné kontroly podkladů a řešení nesrovnalostí

OP Životní prostředí

- ✚ **Nesplnění predikce proplacených prostředků a souhrnných žádostí u Fondu soudržnosti.** Predikce proplacených prostředků a souhrnných žádostí u ERDF jsou přepřelňovány.
  - administrativní lhůty (zpoždění zobrazení v systému)

ROP Severozápad

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - prověřování podezření na nesrovnalosti u administrovaných projektů
  - pozastavení proplácení z důvodu externích kontrol (např. ÚOHS, audity, Policie ČR)

OP Praha Adaptabilita

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - přetrvávající problémy s účetním systémem, který znemožňoval přenos dat (odstraněno na počátku května 2014)

OP Praha Konkurenceschopnost

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - rozdíly jsou způsobeny posuny harmonogramů projektů
  - dochází k prodlužování kontrol kvůli vyšší chybovosti v předkládaných žádostech o platbu

OP Lidské zdroje a zaměstnanost

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - zaostávání u projektů v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí z důvodu posunů v harmonogramech realizace projektů (zpožděná výběrová řízení apod.) a pomalého zpracovávání požadavků hodnotící komise

Integrovaný operační program

- ✚ Nejsou plněny **predikce v cíli 2 (proplacené prostředky příjemcům i souhrnné žádosti)**.
  - problémy se vyskytují u technické pomoci, kde v důsledku posouzení hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti vynaložených výdajů nemohou být hrazeny některé původně plánované aktivity, další faktory jsou úspory a posuny harmonogramů v realizaci projektů

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

- ✚ Mírně nejsou plněny **predikce proplacených prostředků**
  - pomalejší čerpání ze strany příjemců a posun harmonogramů projektů

5.2. Důvody neplnění predikcí u ostatních operačních programů

OP Podnikání a inovace

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - posuny v harmonogramech projektů
  - pomalý nájezd podávání žádostí o platbu ze strany příjemců na začátku roku 2014
  - mírně poddimenzovaná administrativní kapacita

OP Doprava

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - zpoždění v uzavření smluv – prodlení s veřejnými zakázkami
  - posun termínů realizace projektů
  - nepřesné odhady příjemců

ROP Jihozápad

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - krácení některých žádostí o platby a následný posun v předkládání souhrnných žádostí

ROP Střední Morava

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - nepředložení žádostí o platbu ze strany příjemců v plánovaném termínu
  - prodlužování lhůt kontrol (veřejné zakázky)
  - pomalejší uzavírání smluv u schválených projektů, snižování objemu realizovaných plateb z důvodu vykazování nezpůsobilých výdajů oproti plánovanému objemu

ROP Moravskoslezsko

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - zpoždění fakturace u několika velkých projektů
  - nedokončení administrace vyúčtování technické pomoci za rok 2013

ROP Střední Čechy

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - posuny v realizaci projektů

ROP Severovýchod

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - posuny v realizaci projektů
  - pozastavení proplácení žádostí o platbu na Územním odboru realizace programu - Liberec v souvislosti s vyšetřováním Policie ČR
  - téměř měsíční zpoždění proplácení žádostí o platbu na počátku roku 2014

ROP Jihovýchod

- ✚ Nejsou plněny **predikce proplacených prostředků ani souhrnných žádostí**.
  - změny finančních plánů u žádostí o platbu, které jsou zapříčiněny hlavně posunem termínů pro uzavření smluv na projekty po schválení Výborem regionální rady

6. Informace o plnění krizových plánů dle operačních programů

6.1. Vysoce rizikové operační programy

OP Životní prostředí (OP ŽP)

Ze strany Řídícího orgánu OP ŽP jsou opatření z krizového plánu plněna z velké části. Pro zrychlení čerpání prostředků se jako účinná prokázala opatření z krizového plánu č. 2.1 – 2.10 spočívající ve zkracování lhůt pro administraci, změně procesu vydávání Rozhodnutí o poskytnutí dotace (RoPD), kdy jsou nově RoPD vydávána již před výběrovým řízením, či zjednodušení procesu posuzování veřejných zakázek a schvalování faktur. V současné době činí počet vydaných RoPD asi 60 % alokace (oproti cca 42 % v červnu loňského roku). Současný stav čerpání prostředků v roce 2014 odpovídá stanoveným predikcím, které se daří plnit.

Opatření č. 2.11 spočívající v analýze „spících projektů“ s cílem urychleného odstranění bariér v realizaci se bohužel povedlo splnit až na začátku července 2014. Řídící orgán se proto aktuálně zabývá uplatňováním opatření vzešlých z této analýzy, tedy procesem odstupování od rizikových a problematických projektů, které ještě nemají vydané RoPD. Současně se soustřeďuje na administraci aktivních projektů zabezpečujících plynulé čerpání programu.

I přes to, že Řídící orgán plní větší část opatření Krizového plánu OP ŽP, je i nadále avizováno nevyčerpání všech prostředků v letošním roce. Dle předběžných predikcí je pesimistická varianta nedočerpání 10 mld. Kč, což představuje na rozdíl od lednové pesimistické varianty snížení nedočerpání o 3 mld. Kč. Opatření v krizovém plánu jsou funkční, ale je nezbytné jejich včasné plnění. Další opatření k maximalizaci čerpání v roce 2014, která reflektují aktuální stav programu, řídicí orgán uvádí ve strategii dočerpání, stejně tak jsou uvedena opatření pro rok 2015.

Integrovaný OP (IOP)

Řídící orgán vládě ČR předložil plnění opatření č. 2.3, tj. informaci o rizikových projektech v IOP a jejich příp. odstoupení. V rámci plnění toho opatření jeden příjemce (Ministerstvo vnitra) odstoupil od realizace rizikového projektu. Další aktualizace rizikových projektů proběhla k 30. červnu 2014 a dále na základě UV č. 432/2014 bude v červenci 2014 přímé jednání k problémovým projektům na úrovni vedení MMR a příslušného resortu v roli příjemce. Po zapracování výstupu z jednání bude předložena informace vládě ČR. Přesto se v IOP nadále nachází značné množství těchto projektů za více než 2 mld. Kč).

Od přijetí krizového plánu bylo velké úsilí implementační struktury věnováno vyhlášení dalších výzev (opatření 1.1). Celkem bylo vyhlášeno 5 výzev, u některých výzev Řídící orgán zvažuje navýšení alokací za účelem využití zbývajících volných prostředků programu. Tato opatření jsou z pohledu MMR-NOK základním předpokladem pro dočerpání programu.

Specifickou oblastí krizového plánu jsou opatření vázající na velké projekty. Riziko nedokončení velkých projektů ŘO pravidelně vyhodnocuje na probíhajících konzultacích s příjemci. Podle posledních informací by měl být během července 2014 schválen projekt pro Hasičský záchranný sbor, projekt Policie ČR bude v nejbližší době předmětem jednání s EK. V případě, kdy dojde k neschválení jednoho velkého projektu Evropskou komisí, bude nevyčerpání finančních prostředků v roce 2014 významně vyšší. Rizika neplnění harmonogramu jsou pro zatím u projektu Hasičského záchranného sboru eliminována zejména důslednou kontrolou všech výběrových řízení na dodavatele ze strany ZS, a to ještě před samotným vyhlášením výběrových řízení. Ukončení, alespoň jednoho velkého projektu v termínu 30. listopadu 2015 se prozatím jeví jako velmi pravděpodobné.

Řídící orgán z velké části plní opatření z krizového plánu, přesto se odhad nevyčerpání prostředků ze strany řídicího orgánu v roce 2014 zvýšil z 1,4 mld. Kč na 2,2 mld. Kč. Navýšení nevyčerpání způsobují zejména posuny v harmonogramech projektů. Opatření v krizovém plánu tedy z tohoto pohledu nebyla dostatečná, nicméně opatření k urychlení byla přijata již v minulosti. Další opatření k maximalizaci čerpání v roce 2014 řídicí orgán uvádí ve strategii dočerpání, stejně tak jsou uvedena opatření pro rok 2015.

OP Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI)

Řídící orgán OP VaVpI opatření krizového plánu v předepsaných termínech. V některých případech byla opatření vlivem technických jednání k dané problematice splněna po termínu. Významným opatřením pro zlepšení čerpání mají opatření č. 1.1 a 1.5 spočívající v jednání s příjemci a apel, aby příjemci předložili maximální výši vyúčtovaných finančních prostředků do konce tohoto roku a tyto prostředky mohly být v co nejvyšší míře dále předloženy k certifikaci. V souladu s opatřením č. 1.3, 1.4 a 9.1 - 9.4 probíhá aktivní

komunikace zejména ve vztahu k velkým projektům, které mohou nejvýraznějším způsobem ovlivnit snížení nevyčerpání alokace na konci roku 2014. Na základě opatření 1.7 se reálně jeví využití aplikace čl. 95 Obecného nařízení. Finanční dopad tohoto opatření je vyčíslen na cca 15 mil. EUR (409 mil. Kč).

Řídící orgán opatření č. 3.1 zpracoval a vydal metodický pokyn k úsporám, který by v případě využití ze strany příjemců mohl pomoci s čerpáním dalších prostředků. Probíhá realizace opatření z akčního plánu auditu systému. Řídící orgán OP VaVpl pracuje v souladu s opatření č. 5.3 na změně metodiky kontrol, auditů a nesrovnalostí. Na základě změn dojde k výraznému zjednodušení postupů pro pracovníky řídicího orgánu, tak aby byly omezeny případné nejasnosti a existoval jasný výklad postupů. Opatřením 3.2 bylo řídicímu orgánu umožněno navýšení dotace z důvodu změny kurzu vyvolané intervencí ČNB.

Přestože řídicí orgán většinu opatření plní, nedochází u programu ke zmírnění rizik. Přetrvávají problémy s veřejnými zakázkami v souvislosti s jednou podanou nabídkou, případně se objevují nová rizika jako např. hrozící vysoké přezávazkování programu. Plnění krizového plánu se prozatím neprojevovalo na snížení nedočerpání v roce 2014, které řídicí orgán stále odhaduje na 9,8 mld. Kč a od ledna 2014 se zvýšilo cca o 2 mld. Kč. Konkrétní dopad těchto opatření bude možné vyhodnotit především v dalším období. Nyní se však ukazuje, že krizový plán nebyl dostatečně silný pro eliminaci všech rizik a řídicí orgán přistupuje v rámci krizového řízení ve spolupráci s MMR-NOK a MF-PCO k aplikaci dalších opatření v souladu se strategií dočerpání, např. je plánováno předložení cca 6 velkých projektů ke schválení EK, což by mohlo snížit nevyčerpání prostředků v roce 2014 o cca 1,6 mld. Kč. V této souvislosti je na rok 2015 plánováno fázování především velkých projektů.

ROP Severozápad (ROP SZ)

Stav implementace ROP SZ je ve svém finančním vývoji stále poznamenán v minulosti pozastavenými klíčovými procesy, jako např. proplácení žádostí o platbu, certifikace, vyhlášení výzev a uzavírání Smluv o poskytnutí dotace. Veškeré tyto klíčové procesy byly na podzim 2013 obnoveny.

V současné době dochází k nastavování nástrojů a procesů, které by umožnily využití maximálního množství finančních prostředků programu, resp. přispěly k jeho efektivnímu dočerpání a minimalizaci nevyčerpání těchto finančních prostředků v letech 2014 a 2015. Ze strany Řídícího orgánu ROP SZ jsou opatření krizového plánu plněna ve stanovených termínech a mezi hlavní patří zejména omezení možnosti posunu harmonogramů projektu (opatření č. 1.1), aplikace systému závěrečných výzev jako alternativa k vytvoření zásobníku projektů (1.2) a využití nástroje flexibility (2.4).

Ze strany Řídícího orgánu ROP SZ jsou všechna opatření z krizového plánu plněna ve stanoveném termínu. I přes plnění přijatých opatření je však pro rok 2014 identifikováno prohloubení odhadu nevyčerpaných prostředků o cca 400 mil. Kč na 1,6 mld. Kč. Hlavním důvodem je, že aplikace opatření krizového plánu se v plném rozsahu projevuje až s delším časovým odstupem, nejdříve však na začátku roku 2015. Sekundárním důvodem je zpřesnění predikcí čerpání programu ze strany řídicího orgánu na základě aktualizace vstupních dat.

OP Praha – Adaptabilita (OP PA)

Jednou ze zásadních oblastí krizového plánu je oblast č. 2 vztahující se na vypořádání auditu EK z roku 2013 a obnovení plateb z EK. Přestože platby z EK dosud nejsou obnoveny, bylo v této oblasti vykonáno velké množství práce, jejímž dosavadním výsledkem je odeslání zprávy s nápravnými opatřeními do EK (nápravná opatření s EK byla neformálně předjednána). Aktuálně MF-AO s EK řeší provedení auditu MF-AO, který by měl ověřit účinnost přijatých opatření. Tomuto opatření (2.4) by dle názoru MMR-NOK mělo být věnováno maximální úsilí (zejména ze strany MF-AO), aby platby na program ze strany EK mohly být co nejdříve spuštěny.

Druhá významná oblast krizového plánu je zaměřena na finanční řízení. Řídící orgán plní opatření 1.3, tj. uzavírá smlouvy s příjemci v zásobníku projektů na 27,6 mil. Kč. Částka je relativně nízká, protože prostředky v zásobnících byly již dříve využity na pokrytí prostředků z vnější realokace OP VK a OP LZZ. Od roku 2013, tj. od ukončení 6. výzvy, nebyla vyhlášena žádná další výzva. V době vyhlášení 6. výzvy OP PA byly do její alokace zahrnuty všechny v té době nedočerpané prostředky. Objem této výzvy umožnil předložení velkého množství projektů. Realizace projektů byla umožněna do konce programového období, čímž bylo zajištěno pokrytí administrativní kapacity řídicího orgánu na administraci těchto projektů. Po vyhlášení 6. výzvy, která byla plánována jako poslední, se situace značně změnila (vlivem kurzových změn, vnějších realokací, auditem EK), proto opatření 3.2 spočívalo v rozhodnutí o dalším postupu využití disponibilní alokace, např. vyhlášení dalších výzev. Vzhledem k absorpční kapacitě cílové skupiny, charakteru projektů (zejména

nezbytná délka projektů) a administrativní kapacitě řídicího orgánu, nepředpokládal již řídicí orgán vyhlášení nové výzvy. Na místo toho však předpokládá předložení dalšího projektu Magistrátu hlavního města Prahy, jehož finanční objem ovšem nepokryje současnou disponibilní alokaci programu. V návaznosti na tuto situaci řídicí orgán znovu otevřel možnost vyhlášení nové výzvy.

Ze strany Řídicího orgánu OP PA jsou opatření z krizového plánu plněna. Nicméně došlo k navýšení odhadovaného nevyčerpání v roce 2014 ze 16 mil. Kč na 96,8 mil. Kč. Navýšení je způsobeno přijetím nápravných opatření z auditu EK, tj. plošnou korekcí, na jejímž uplatnění EK trvala. K nedočerpání programu dojde také v roce 2015, což potvrzuje také strategie dočerpání. V tomto bodě byl krizový plán sice splněn, rozhodnutí však nevede k maximálnímu využití disponibilní alokace (mj. z důvodu administrativní a absorpční kapacity).

6.2. Středně rizikové operační programy

OP Praha – Konkurenceschopnost (OP PK)

Důležitým opatřením, které se podařilo splnit ve stanoveném termínu, bylo opatření č. 1.2, tj. vyhlášení výzev. Nad rámec tohoto opatření dále došlo k navýšení alokace na výzvu a Řídicí orgán plánuje vyhlásit ještě další rychloobrátkové výzvy. Dle názoru MMR-NOK výše uvedené aktivity přispějí ke snížení rizika nedočerpání OP. Ukončením hodnotícího procesu již vyhlášených výzev bude také splněna nutná podmínka pro přípravu a schválení revize OPPK. Tato oblast (revize) plnění akčního plánů zůstává dosud nesplněna právě z výše uvedených důvodů.

Řídicí orgán plní také řadu implementačních opatření krizového plánu, využívá zásobníky projektů, zavedl krizový management, častější tvorbu predikcí či zkracuje etapy v projektech. Efektem těchto opatření by měla být minimalizace decommitmentu v letošním roce. Řídicí orgán naopak nebude např. realizovat fázování projektů. Toto opatření Řídicí orgán vyhodnotil ve vztahu k realizovaným projektům jako nerelevantní.

Krizový plán je z větší části plněn, přesto existuje riziko nevyčerpání prostředků. Potenciálním rizikům plynoucím z realizace projektů (např. zpoždění z výběrových řízení) nedokáží zcela zabránit ani opatření v krizovém plánu. Nicméně krizový plán přispívá k eliminaci nevyčerpání.

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)

Ze strany Řídicího orgánu OP VK jsou opatření krizového plánu až na výjimky plněna ve stanovených termínech. Uplatňováním opatření krizového plánu 1.2, 2.1, 3.1 a akčních plánů z minulých let došlo k zásadnímu zlepšení v oblasti řízení alokace a vyhodnocování predikcí. Zatím lze pozitivně hodnotit opatření 4.1 a 4.2 k nápravě zjištění auditu Evropské komise z roku 2011. Re-audit Evropské komise, který měl ověřit fungování nápravných opatření, proběhl v květnu 2014 a podle předběžného vyjádření auditorů by neměla být identifikována žádná závažná zjištění. Auditní zprávu řídicí orgán nemá ještě k dispozici.

S ohledem na termín plnění není možné zcela vyhodnotit ani dopad opatření 2.2 a 3.2 zahrnující práci s příjemci a předkládání mimořádných žádostí o platby. Nicméně v roce 2013 bylo toto opatření úspěšné a výrazně přispělo ke snížení nesplnění limitu čerpání. Lze tedy očekávat jeho pozitivní dopad i v letošním roce. Povedlo se taktéž v termínu vyhlásit všechny připravované výzvy (opatření 1.1) a řídicí orgán počítá v souladu s krizovým plánem i s jejich navýšením (opatření 1.3). V závislosti na vyhodnocení kvality projektů předpokládá navýšení o cca 1 mld. Kč. Naopak se řídicímu orgánu nepodařilo nalézt další aktivity, na které by se ve zbývajícím čase volné disponibilní prostředky využily.

Plnění krizového plánu je dostatečné pro splnění limitu čerpání pro rok 2014 a udržení předpokládané výše nedočerpání alokace programu na konci programového období. Snížit předpokládané nedočerpání se nepodařilo zejména proto, že řídicí orgán nepovažuje za možné vyhlásit další výzvy pro předkládání projektů. V souladu se strategií dočerpání bude ještě ověřena možnost realizace tzv. fázovaných projektů, jejichž realizace by byla dokončena až v programovém období 2014-2020 v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání. Část projektů realizovaná v rámci OP VK by ještě mohla nedočerpání prostředků snížit.

ROP Moravskoslezsko (ROP MS)

Pro snížení rizika přezávazkování jsou zejména důležitá opatření 2.1 a 2.2. Riziko přezávazkování z důvodu nepředvídatelného pohybu kurzu je řešeno přenesením kurzového rizika na velké příjemce podpory. Je připravováno memorandum mezi ROP MS a Moravskoslezským krajem, ve kterém se Moravskoslezský kraj zaváže k dofinancování projektů v případě nepředvídatelného posílení kurzu koruny vůči Euru a nedostatku finančních prostředků v ROP MS.

Opatření 5.1 a 5.2 týkající se rizika nedokončení projektů do 31. 12. 2015 jsou splněna. Příjemcům byly odeslány informace o konečném datu pro způsobilost výdajů a u projektů nad 50 mil. Kč byly stanoveny milníky, jejich případné nesplnění je důvodem pro odstoupení řídicího orgánu od Smlouvy o dotaci.

Pro snížení rizika nesplnění n+2 v roce 2014 (opatření 4.1 a 4.3) zavedl řídicí orgán systém sledování plateb a průběžného stavu jejich administrace, který je vyhodnocován v týdenních intervalech a pravidelnou kontrolu plnění predikcí. Ve vztahu k prognóze z března 2014 dochází ke skluzu předkládání žádostí o platbu u několika významných projektů. Řídicí orgán však předpokládá částečně snížit toto zpoždění vůči nastavenému harmonogramu plateb do termínu mimořádné certifikace, která je plánována na konec října 2014.

Přestože lze krizový plán ROP MS z větší části považovat za splněný, je ze strany MMR-NOK věnována velká pozornost riziku nesplnění pravidla n+2. Ze strategie dočerpání ROP MS vyplývá, že řídicí orgán si je vědom tohoto rizika a proto zvažuje možnost přechodu na změnu způsobu vykazování způsobilých výdajů vůči EK.

ROP Jihozápad (ROP JZ)

Ze strany Řídicího orgánu ROP JZ jsou téměř všechna opatření z krizového plánu plněna. Jedním ze zásadních opatření pro dočerpání prostředků v plné výši je opatření č. 1.7 z krizového plánu spočívající ve zpracování a pravidelné aktualizace komplexní analýzy čerpání alokace, na jejímž základě byly vyhlášeny i poslední výzvy a budou oslovovány náhradní projekty. Významný posun v čerpání přineslo opatření č. 2 týkající se úpravy metodik (Metodické oznámení č. 37), kterou došlo k omezení prodlužování smluvně nastavených harmonogramů projektů u výzev z předchozích let.

V současné době ještě probíhá příjem projektových žádostí do posledních vyhlášených výzev zaměřených na oblast školství a projekty silnic II. a III. třídy. Vzhledem ke značnému zájmu žadatelů se dá očekávat, že zásobníky náhradních projektů pro prioritní osu 1 a prioritní osu 2 budou naplněny. V případě, že v rámci posledních dvou vyhlášených výzev bude vysoká absorpční kapacita, bude Výboru Regionální rady případně předloženo ke schválení další navýšení počtu náhradních projektů.

Ze strany řídicího orgánu jsou téměř všechna opatření krizového plánu plněna a přispívají ke zlepšení čerpání programu.

OP Technická pomoc (OP TP)

K eliminaci vzniku hrozícího nevyčerpání v roce 2014 byla v krizovém plánu OP TP aplikována celá řada opatření. Klíčová opatření 2.2 a 2.4 byla zaměřena na zvýšení absorpční kapacity a zrychlení administrativních procesů v rámci implementační struktury. V OP TP je identifikována nedostatečná absorpční kapacita, což je dáno zejména specifickým zaměřením programu s úzce definovaným seznamem potenciálních příjemců.

Mezi hlavní realizované opatření krizového plánu lze zařadit zejména realizaci projektů nositelů integrovaných strategií (opatření č. 2.3) v celkové výši 139,5 mil. Kč, revizi programového dokumentu, při níž došlo k rozšíření okruhu příjemců ve všech oblastech podpory o oddělení Projektové kanceláře (2.2) či oslovení příjemců, aby předložili u finančně významných projektů mimořádné žádosti o platbu (2.4).

Řídicí orgán plní všechna opatření z krizového plánu ve stanoveném termínu, ale i přes plnění těchto opatření se zcela nepodaří zabránit nevyčerpání prostředků na konci roku 2014. Důvodem je specifické nastavení programu, které je charakteristické nízkou absorpční kapacitou a poměrně úzkým vymezením příjemců. Přijatá opatření mají nicméně pozitivní vliv na čerpání programu, což se projevuje mírným snížením odhadovaného nevyčerpání prostředků o cca 20 mil. Kč.

OP Podnikání a inovace (OP PI)

Ze strany řídicího orgánu OP PI jsou opatření z krizového plánu plněna z velké části. Pro dočerpání prostředků v plné výši se jako účinná prokázala opatření z krizového plánu č. 1.1 – 1.3 spočívající ve vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace podle původních pravidel pro veřejnou podporu do 30. 6. 2014. Dále pak opatření č. 12.1, podle kterého byly vyhlášeny ještě 2 výzvy dle nových pravidel veřejné podpory, a to v programech Rozvoj (poptávka zatím cca 7 mld. Kč) a Potenciál (poptávka zatím cca 2 mld. Kč). Z pohledu MMR-NOK je vyhlášení těchto výzev velmi významné, protože tyto výzvy zároveň slouží jako zásobníkové např. jako rezerva pro odstupující projekty, což je nezanedbatelný trend v OP PI.

V souladu s opatřeními 7.1 a 7.2 Řídicí orgán OP PI pravidelně komunikuje s rizikovými projekty a čistí program o projekty, které nejsou realizovány nebo mají tak velký skluz v realizaci, že jejich ukončení v řádném termínu již není možné. Vzniká tak prostor pro využití nových projektů resp. dočerpání programu.

Krizový plán se nepodařilo splnit ve všech oblastech. Nedořešena zůstává problematika auditů a jednání s Evropskou komisí v této věci. Aktuálně se jedná o technické vypořádání výše korekce za Výroční kontrolní zprávu 2014 a návrh na plošnou korekci v programu Progres, který lze očekávat v průběhu letních měsíců. Pokud bude zaslána žádost o platbu do EK, nedojde k nevyčerpání alokace na konci roku 2014. Stejně tak má řídicí orgán ve strategii dočerpání nastavena opatření pro dočerpání programu.

ROP Střední Čechy (ROP SČ)

Pro dočerpání prostředků v plné výši jsou zejména relevantní opatření 4.1, 4.2 a 4.3 vztahující se k využití dodatečných prostředků generovaných z úspor, vratek, odstoupení od projektů apod. Na veškerou disponibilní alokaci byly vyhlášeny výzvy a zároveň byly vytvořeny dostatečné zásobníky náhradních projektů. V současnosti ještě probíhá vyhodnocování projektů ve výzvách č. 82, 83 (volnočasové aktivity) a č. 85 (místní komunikace). Vzhledem k velkému množství žádostí v těchto výzvách předpokládá řídicí orgán, že zásobník náhradních projektů (opatření 4.3) bude definitivní k 19. srpnu 2014. Jelikož splnění opatření 4.1 se váže k vytvoření definitivního zásobníku projektů, bude i toto opatření splněno k 19. srpnu 2014.

Případné přezávazkování programu považuje MMR-NOK za problematiku vzhledem k omezeným finančním možnostem Středočeského kraje. ROP SČ si je vědom tohoto rizika a proto se snaží zabránit možnému přezávazkování programu. Další zásadní opatření se vztahuje k riziku nedokončení projektů do 31. prosince 2015. Posuny v harmonogramech jsou schváleny jen ve výjimečných případech a u nově podepsovaných Smluv o dotaci bylo maximální množství projektů nastaveno tak, aby realizace a následné ukončení projektů proběhlo do konce roku 2014. U projektů, které již jsou v realizační fázi, je intenzivně sledováno dodržování termínů pro jednotlivé etapy.

Řídicí orgán ROP SČ splnil všechna opatření krizového plánu s výjimkou dvou, jejichž plnění probíhá. Jelikož v současné době je zaznamenán relativně velký výpadek ve výši proplacených prostředků, bude zvýšená pozornost věnována účinnosti přijatých opatření, jejichž efekt lze hodnotit až s časovým odstupem. V souvislosti s plněním s krizového plánu a strategií dočerpání lze předpokládat vyčerpání všech prostředků.

OP Doprava (OP D)

Ze strany Řídicího orgánu OP D jsou opatření z krizového plánu z větší části plněna. Mezi jedno z nejdůležitějších splněných opatření patří opatření č. 3.3 spočívající ve zpracování fázování pilotního projektu „Rekonstrukce žst. Olomouc“ a jeho oficiální odeslání do EK. Dalším úspěšným opatřením je i příprava a realizace náhradních projektů v prioritní ose 3 „Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T“. Nyní by měl v prioritní ose 3 existovat dostatek projektů pro její úspěšné vyčerpání a pro vytvoření významného přezávazku, který by mohl v rámci pravidla flexibility, příp. realokace, navýšit čerpání i u jiných prioritních os.

Dosud nedořešenou oblastí zůstává revize OP D. Revize byla ze strany EK vrácena k doplnění. Následně probíhala k revizi komunikace s EK. Oficiální opětovné odeslání revize do Evropské komise je plánováno v červenci 2014. Z pravidelného zhodnocení absorpční kapacity a disponibilní alokace prováděného řídicím orgánem vyplývá dále nutnost připravit k realizaci co největší množství projektů v prioritní ose 1 „Modernizace železniční sítě TEN-T“ a prioritní ose 2 „Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T“.

Opatření z krizového plánu jsou z větší části plněna. Limit čerpání v roce 2014 za OP D byl již naplněn. Klíčovou oblastí, která ještě musí být dořešena, je revize programu a oblast velkých projektů.

OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)

Opatření Krizového plánu jsou plněna průběžně. Dílčí ad hoc informace k jednotlivým opatřením a pravidelné vyhodnocení predikcí jsou zasílány v požadovaném termínu. Mezi hlavní opatření Krizového plánu patří zejména alokování části prostředků na posílení oblasti aktivní politiky zaměstnanosti (opatření č. 3.2). Tato alokace prostředků již byla provedena a dále průběžně probíhá jako hlavní nástroj pro dočerpání alokace programu.

Aplikací opatření krizového plánu by OP LZZ měl těsně dosáhnout potřebné výše čerpání ke splnění pravidla n+2, avšak pouze za předpokladu, že se podaří realizovat veškeré, i nově plánované kroky řídicího orgánu, tj. budou využity všechny dostupné možnosti a kapacity na maximum a nedojde k dalším neočekávaným výpadkům při realizaci projektů.

Řídící orgán plní všechna opatření z krizového plánu ve stanoveném termínu a opatření přispívají ke zlepšení čerpání programu. Existuje však reálné riziko, že přijatá opatření řídicího orgánu, včetně zejména opakovaného posílení oblasti aktivní politiky zaměstnanosti, nebudou již schopna do konce roku 2014 plně kompenzovat nízké čerpání prioritní osy 4 „Veřejná správa a veřejné služby“ z minulých let, což může ve svém důsledku vést až k nevyčerpání finančních prostředků.

6.3. Operační programy s nízkým rizikem

ROP Severovýchod (ROP SV)

Řídící orgán pravidelně monitoruje výši zbývajících alokací a plnění indikátorů a v návaznosti na to nastavil a průběžně využívá řadu opatření nastavených v Krizovém plánu ROP SV.

Za zásadní opatření lze považovat zejména flexibilitu mezi prioritními osami (opatření č. 1.4), schvalování a postupné dofinancování projektů hraničních a ve zvláštním režimu v různých oblastech podpory (1.2, 2.2) a navyšování alokací výzvy v době schvalování projektů (2.4). Dále řídicí orgán pravidelně sleduje a vyhodnocuje pokrok v realizaci integrovaných plánů rozvoje města a průběžně konzultuje stav čerpání s jejich manažery.

Ze strany Řídícího orgánu ROP SV jsou všechna opatření krizového plánu plněna ve stanovených termínech a program jako takový není bezprostředně ohrožen automatickým zrušením závazku pro rok 2014 či nedočerpáním celkové alokace programu na konci období.

ROP Střední Morava (ROP SM)

Ve vztahu k riziku nedočerpání alokace ROP SM je důležité zejména splnění opatření č. 2.2, které spočívá v pravidelné aktualizaci finančního rámce, aktualizaci zůstatků a následného návrhu odpovídajících opatření. Na základě této aktualizace byly v tomto roce vyhlášeny poslední větší výzvy. Výbor Regionální rady bude na svém jednání dne 23. 7. 2014 projednávat další aktualizaci opatření k eliminaci rizik, které spočívá ve snížení finančního limitu pro závěrečnou žádost o platbu, čímž by mělo dojít k dřívějšímu proplacení části způsobilých výdajů. Dalším důležitým bodem krizového plánu je opatření č. 2.1. Toto opatření spočívá v povinnosti příjemců dodržet celkový objem plánovaných žádostí o platbu od 1. ledna 2014 do 30. září 2014. Podle řídicího orgánu již teď lze konstatovat, že riziko nedodržení pravidla n+2 k 31. prosinci 2014 je minimální.

Dále probíhá plnění opatření 3.1, které váže ke zpoždění v realizaci IPRM. Na jednání Výboru Regionální rady dne 11. června 2014 byla předložena analýza čerpání finanční alokace jednotlivých IPRM a pro vypořádání nedočerpaných finančních prostředků alokovaných v IPRM jsou navrženy jasné milníky.

Krizový plán ROP SM lze z velké části považovat za splněný. Z pohledu MMR-NOK je účinnost opatření vytyčených v tomto krizovém plánu ve vysoké míře podmíněna pravidelnými a kvalitně zpracovanými analýzami a aktualizacemi finančního rámce. Zásadní je schopnost řídicího orgánu přijímat rychlá operativní opatření v případě, že navržené milníky nesplní svůj účel.

ROP Jihovýchod (ROP JV)

Ze strany Řídícího orgánu ROP JV jsou všechna opatření z krizového plánu plněna. Pro dočerpání prostředků v plné výši jsou pro řídicí orgán důležitá opatření z krizového plánu č. 5.1 – 5.3 spočívající v pravidelném sledování a vyhodnocování plnění finančního plánu programu, předkládání žádostí o platbu (ŽoP) a uzavírání smluv. Řídící orgán sleduje plnění finančních plánů a uzavírání smluv s měsíční frekvencí. Z vývoje je patrné, že nejvyšší zatížení administrativní kapacity bude koncem roku 2015 a v prvním kvartále roku 2016. Mezi přijatá opatření patří omezení možností příjemců žádat o změny finančního plánu (a upřednostnění snížení počtu ŽoP), přechod pracovníků zabývajících se hodnocením projektů do oddělení kontrol realizovaných projektů, rezervní absorpční kapacita v oblasti podpory 1.3 pro případ, že projekty s pozdním předložením ŽoP nebudou včas administrovány.

Dosud nedořešenou oblastí krizového plánu zůstává problematika auditů a kontrol. Řídící orgán je stále nucen učinit kroky k vymožení poskytnuté dotace i v případě, že s nálezem auditu nesouhlasí. Možné opatření, zavedení daňových kontrol, řídicí orgán zatím stále připravuje.

Ze strany Řídícího orgánu ROP JV jsou všechna opatření krizového plánu plněna ve stanovených termínech a program jako takový není bezprostředně ohrožen automatickým zrušením závazku pro rok 2014 či nedočerpáním celkové alokace programu na konci období.

7. Závěr

Na úrovni Národního strategického referenčního rámce se **nedaří plnit finanční milníky, které byly nastaveny pro rok 2014**. Reálná výše nevyčerpání je závislá na budoucím vývoji plnění predikcí zejména u vysoce rizikových programů. Postup v plnění milníků se bude odvíjet nejen od tempa realizace projektů ze strany příjemců, ale také od aktivit řídicích orgánů, které budou ve spolupráci s národními orgány realizovat ke snížení nevyčerpání evropských prostředků. Tato opatření budou mj. spočívat v:

- aplikaci článků 95 a 96 Obecného nařízení,
- mapování a vtažení do realizace projekty financované z národních zdrojů,
- přidání nových aktivit do programů,
- ve změně způsobu vykazování způsobilých výdajů vůči EK či
- jednání s MF-PCO o termínech mimořádných certifikací v prosinci 2014 (zejména u operačních programů, které odhadu nevyčerpání prostředků).